

ZAVEZNIŠKO BRODOVJE OBSTRELJUJE PULJ.

NEMCI SO ŽE RAZSTRELILI DVA FORTA PRI ANTWERPENU.

Obstreljevanje Antwerpena se vrši neprestano naprej in padca trdnjave je pričakovati v primeroma kratkem času. -- Rusi so baje že popolnoma obkolili Przemysl ter zavzeli tri ali štiri zunanje forte. -- Prodiranje štirih nemških armad v Rusko-Poljsko. -- V Marseilles se je izkrcalo več tisoč mož indijskih čet, katere se bo porabilo v boju proti Nemcem. -- Iz Canade je odšel v Anglijo velik transport vojakov. -- Napeto razmerje med Anglijo in Holandsko je pojenjalo. -- Francozi pozivljajo Nemce, naj se otresejo vojaške avtokracije.

Avstriji, Nemci in Rusi.

London, Anglija, 2. oktobra. — "Times" je dobil iz Petrograda brzojavko, da koncentrirajo Nemci med Vratislavo (Breslau, pruska Slezija) in Krakovom svojo veliko armado. To je rekel polkovnik Šumsky, ki je vojaški kritični lista "Byrževoja Vjedomosti" (Boržne Vesti). Takoj, ko bo armada koncentrirana, bodo začeli prodirati ob desnem bregu reke Visle. Kot se čuje, imajo sledeča dva načrta: prepoditi Ruse iz Galicije ali pa začeti z njimi pri Krakovu veliko bitko, od katere bo odvisna vojna na Rusko-Poljskem in v Vzhodni Prusiji. Nemci oblegajo tudi trdnjavo Osovec, ki leži na najskrajnejši točki njihove strategične fronte.

London, Anglija, 2. oktobra. — Brez dvoma bo bitka, ki se je začela večerj pri Krakovu, trajala neprenehoma več dni. Vrhovno poveljstvo nad avstrijsko in nemško armado je prevzel general Hindenburg, kateri se je že parkrat odlikoval v bojih z Rusi v Vzhodni Prusiji. Nemška in avstrijska armada štejeta skupaj nad dva in pol milijona mož.

Iz Petrograda poročajo, da so pogladi Rusi pri Suvalki in Lodzu sovražnika nazaj. V zapadnih okrajih province Petrikov in Kielce je koncentrirana močna sovražniška sila.

Petrograd, Rusija, 2. oktobra. — Ruske čete so imele zadnji čas pri svojih operacijah v provincih Suvalki in Lodz precej uspehov. Posebno vroči boji so se vršili zapadno od Simna. Nemci so prenehali z obleganjem trdnjave Osovec in so koncentrirali svoje vojaštvo v okolici Petrikova. Sovražnik prodira po cestah naprej, ker mu drugače skoraj ni mogoče transportirati svoje težke artilerije. Vsled neprestanega deževja so nekatere pokrajine izpremenjene v prave tarče močvirja. Pri trdnjavi Osovec niso Nemci napravili posebne škode, posadka v mestu se pa prav dobro počuti. Poskodovali je samo nekaj privatnih hiš; brzojavna in telefonska zveza sta pa prekinjeni. Ruska infanterija prodira skozi gozdove pri Avgustovu. Zadnje dni so se vršili spopadi med nemškimi in ruskimi prednjimi stražami, v katerih je padlo na obeh straneh precejšnje število vojakov. Nemci so zasedli ruske pozicije blizu Marjampola.

Odločilna bitka. Petrograd, Rusija, 2. oktobra. — Ruski strokovnjaki pravijo, da bodo Nemci poslali na poljsko mejo a štiri strani svoje vojaštvo. Tam se bo bila tudi odločilna bitka. One nemške čete, ki so se izkrcale pri Memelu v Rusiji, so prodirle že v provinco Kovno. Nemška armada, katero so Rusi zapodili izpred Drušnikov, si sedaj na vse načine prizadeva, prekorajiti pri mestu Gretch reko Njemen in obkoliti ono rusko krilo, kateremu zapoveduje general Ruseky. Tretja nemška armada, ki pa dosedaj ni imela še nobenega uspeha, prodira proti Varšavi. Glavna nemška sila je na poti proti Krakovu in ima namen prejkomoženo združiti se z avstrijskimi četami.

Boji pri Suvalki. London, Anglija, 2. oktobra. —

iz Rima poročilo, da je izdalo tamonjsko rusko poslanstvo izjavo, iz katere je razvidno, da so bili Nemci pri Suvalki in Lodzu strahovito potolčeni. V Suvalki so pustili veliko število topov, ker jih niso mogli odpeljati zaradi preveč razmočenih cest. Rusi so pobili 30.000 Nemcev, 20.000 so jih pa vjeli.

Napad na trdnjavo Przemysl. London, Anglija, 2. oktobra. — Ruski glavni vojni stan naznanja, da so Rusi napadli od vseh strani trdnjavo Przemysl in zavzeli tri ali štiri forte. Če ne bo šlo drugače, bodo trdnjavo izstradali.

Avstriji prodirajo. Amsterdam, Holandsko, 2. okt. — Z Dunaja poročajo, da so vse vestne srbskih in črnogorskih zmogah neresnične. Avstrijski vojski so že začeli s prodiranjem v notranjost Srbije.

London, Anglija, 2. oktobra. — Vrhovni poveljnik srbske armade je rekel, da zaenkrat še ni treba Srbom oblegati Sarajeva. Srbi so že parkrat navalili na utrdbе, pa so bili vedno s težkimi izgubami prepodeni.

Premestitev avstrijske vlade. Rim, Italija, 2. okt. — Pred dnevi se je raznesla po Avstriji vest, da namerava avstrijski cesar premestiti vladno z Dunaja v Solnograd ali Prago. Danes je dospelo s Dunaja poročilo, da je ta vest resnična. Avstrija se boji Rusov, ki lahko vsak hip priderejo preko Karpatov v dolino reke Tise. Odtam imajo prosto pot na Dunaj. Veliko važnih listin so že poslali v Solnograd.

Zavezniki pred Puljem. London, Anglija, 2. oktobra. — Iz Benetk poročajo, da je začelo francosko in angleško brodogradništvo obstreljevati avstrijsko trdnjavo Pulj.

Oficijelno berlinsko poročilo glede položaja. Berlin, Nemčija, 2. oktobra. — V danes popoldne objavljeni uradni izjavi vojnega ministrstva se poudarja, "da je sijajna ofenziva generala Hindenburga na Rusko-Poljskem, obleganje Antwerpena, kjer sta padla že dva fорта ter ofenziva v severni Franciji zadosten odgovor na trditve, da primanjkuje Nemcem ljudi za armado." V objavi se izjavlja nadalje, da so Nemci zaplenili 30 aeroplanov, katere so dali Francozi Belgijcem na razpolago.

Glasi se nadalje, da kaže bitka pri Aisne odlično uspeha za Nemce, da pa resnična odločitev še davno ni padla. Nemške čete nadaljujejo z naskoki na Francoze ter se pri tem poslužujejo težke artilerije. Nemci so dosedaj prepredili vsak poskus zaveznikov, da prodrejo nemške bojne črte. To se je prav posebno zgodilo v okolici Argonov.

Francosko poročilo o situaciji. Pariz, Francija, 2. oktobra. — Francosko armadno poveljstvo je izdalo ob 11. uri zvečer sledečo uradno izjavo: "Na našem levem krilu je neki naš oddelek zasedel Arras. Severno od Somme smo napredovali. Za Albert, med Roye in Lassigny, je vprizoril sovražnik močno

drugih mestih pa je ob fronti mirno. Krog St. Mihiel ni bilo opaziti na levem bregu reke Maas nobenega sovražnika več."

V Chalons se bo kmalu zopet pričelo normalno življenje, potem ko so se pred vrati mesta izvršili strašni boji za posest mesta. Ko so udri Nemci, so jih Francozi zopet prepodili. Okoli sovražnih armad so bili oddaljeni drug od drugega kakih 100 korakov in Nemci se je pognalo nazaj ne le krogliami, temveč tudi z vodnimi cevni požarne brambе. Vsaj tako poročajo neki očividci.

Neko uradno poročilo, ki je bilo izdano danes popoldne, daje pojasnila glede bitke pri Roye. V poročilu se glasi: "Na našem levem krilu se je nadaljevalo bitko s težkimi boji, posebno v okolici Roye, kjer so se najbrž koncentrirali Nemci, potem ko so dobili ojačenja. Operacije se raztezajo vedno bolj proti severu."

Fronta bojne črte se razteza sedaj že južno od Arras. Ob reki Maas so skušali Nemci ponovno zgraditi most preko reke in sicer v bližini St. Mihiel. Naši topovi pa so razdejali most. V Woerwe distriktu nadaljujemo z ofenzivo ter napredujemo korak za korakom, posebno med Apremont in St. Mihiel. Na drugih delih fronte pa se poskuša le sem pa tam z operacijami."

Kratka poročila francoskega vojnega ministrstva pa dajejo le slabo idejo o grozotah bitke, ki se vojuje v severni Franciji. Levo krilo je še vedno središče bojev in od tam prihaja poročilo, da zavezniki napredujejo. Naj že bo kar hoče, gotovo je le eno, da bo strašne bitke pri Aisne kmalo konec.

Indijske čete na Francoskem. London, Anglija, 2. oktobra. — Poročevalec "Daily Mail" slika v daljšem poročilu izkrcanje indijskih čet v pristanišču Marseilles. Izjavlja, da so napravili Indijci kaj dober utis, tako glede opravke kot glede nastopa. Bilo jih je več tisoč, ki so radi šli v boj, da se bori ob strani Francozov za angleško kraljestvo. Nekateri njih so komaj pričakovali, da se jih pošlje k fronti, da nastopijo proti "sovražniku". S seboj imajo strojne puške ter precej dobre topove. Ne manjka seveda tudi šotorov in preprog za molitve.

Uradni informacijski urad je danes naznanil, da je sklenila angleška vlada v nekaterih delih angleškega vodovja položiti mine, da prepreči s tem ofenzivo Nemcev.

Poročevalec "Exchange Telegraph Co." poroča iz Rheims, da se nadaljuje z obstreljevanjem mesta, da pa se ogenj ne obrača na katedralo. 16 dni že traja obstreljevanje ter je razdejanih veliko hiš v vseh mestnih delih.

Klaucan v plamenih. Shanghai, Kitajska, 2. oktobra. — Japonci so izkrcali številne oddelke mornariških vojakov v Laosan, ki so zaplenili osem nemških topov.

Tokio, Japonska, 2. oktobra. — Danes je prišel goreti Klaucan na različnih mestih, ko so ga bombardirale kopne baterije angleško-japonske ekspedicije, dočim je

vojno brodogradništvo semintja. Obstreljevanje je trajalo noč in dan. Ni pa se še moglo prirediti poskusa, da bi se glavno pozicijo Nemcev zavzelo z naskokom in sicer radi neprestanega streljanja nemških križark, ki so zaprte v pristanišču. Izgube na angleško-japonski strani so velike. Streljanje nemškega brodogradništva in nemških fortov je zelo pogubonosno. Nemški in japonski avijatiki rekonoseirajo pozicije in slednji so spustili proti tloravju več bomb, ki so deloma učinkovale. Posrečilo se je razdejati neko majhno skladišče.

Znano je, da je ameriški konzul naprosil nemškega gubernorja, naj kapitulira in sicer iz oziroma na "humaniteto". Gubernor pa se je skliceval na povelje nemškega cesarja, naj vstaja do konca. Japonsko brodogradništvo ima nalogo, da razbije ali zajame nemško, kakor hitro bi skušalo zapustiti pristanišče.

Japonska grozi Kitajski. Peking, Kitajska, 2. oktobra. — Japonska vlada je pozvala Kitajsko, naj odstrani kitajske vojske z železniške proge, ki veže Tsingtau s Tsinanom. Poziv se je izdal, ker hoče Japonska zasedeti železnico do Tsinana, ki je zapadno iztočnice. Kakršnokoli opozicijo, — izjavlja japonska vlada, — bi se smatralo za "japonski neprijazno dejanje."

Holandska ostane strogo nevtralna. London, Anglija, 2. oktobra. — Holandska vlada je ponovno zagotovila, da bi niti kadar ne dovolila izvoza živil v kako državo, ki je zapletena v boj. Vsled tega se je izboljšalo napeto razmerje med angleško in holandsko vlado. Angleška vlada se je namreč bala, da bi Holandska ne zakladala Nemčije za živili.

Angleske bojne ladje so ustavile veliko holandskih parnikov, kar se od sedaj naprej ne bo več zgodilo.

Francoski pozivljajo Nemce, naj ustanovijo republiko. Pariz, Francija, 2. oktobra. — Socijalistični poslanec Vaillant, ki je eden najznamenitejših voditeljev francoske socialne demokracije, zastopa v nekem članku misel, da je treba sedaj vladajočo vojaško avtokracijo Nemčije razbiti z armadami zaveznikov, ako bi tega ne hotel storiti nemški narod sam. Ako pa porabijo sedaj Nemci priliko ter ustanovijo republiko, potem bi bilo to že samoposebni zadostna garancija za nadaljni mir v Evropi ter bi ta korak pozdravila gotovo tudi Anglija.

"Vsled svojih uspehov", nadaljuje poslanec v svojem članku, "pridobivajo armade Anglije in Francije vsaki dan večjo pravico, da izvajajo večji upliv. Zmagati bi povzročila, da bi igrali Anglija in Francija glavno vlogo pri sklepanju miru."

vanjem. Na tisoče delavcev je že izgubilo delo in večkrat je slišati predlog, naj bi vlada prisilila industrijo na pomoč z večjimi posojili.

Parnik "Potsdam" holandsko-ameriške črte, ki je odplul iz New Yorka dne 22. septembra, je privedla neka angleška križarka v pristanišče Falmouth.

Grške koncesije. Atene, Grška, 2. oktobra. — V grški poslanski zbornici je izjavil danes ministrski predsednik, da stremi Grška za tem, da se prepreči balkansko vojno. Iz tega razloga se je dalo tudi Turčiji obsežne koncesije. Grška je baje celo pripravljena odstopiti egejske otoke, a le pod pogojem, da dobijo grško upravo.

Skrb za "visokorojene" jetnike. London, Anglija, 2. oktobra. — Iz poročil, ki so došla zadnji čas, je razvidno, da se nahaja veliki vojvoda iz Mecklenburg-Schwerin v belgijskem jetništvu.

Cesar Viljem je baje že zagrozil belgijskemu kralju, da bo dal tal požgati in razdejati Bruselj, ako bi se skrivilo vojvodi le en las. Belgijski kralj je nato odgovoril, da bo lastnoročno ustrelil vojvodo, ako bi se vprizorilo naskok na Bruselj.

Pomanjkanje sodnikov v Parizu. Pariz, Francija, 2. oktobra. — Javni obtožitelj Jules Herbeaux je naznanil danes pri otvorjenju sodišča, da primanjkuje v Parizu sodnikov in odvetnikov, odkar se je pričela vojna. Trije sodniki pariških sodišč so že padli v vojni in v listah izgub je citati imena številnih odličnih pariških odvetnikov.

Okupacija Avlone. Rim, Italija, 2. oktobra. — Italijanska vlada odločno demantira govore, da namerava zasedati albansko luko Avlono. Časopisje pravi, da je to demantiranje le navidezno, ker noče imeti Italija zaenkrat še nobenega konflikta s kako drugo državo. Avlona je za Italijo izvanredno velike važnosti. Najbolje je, če se postavi na otok Saseno italijansko zastavo, kar naj bi pomenilo, da je Italija proti vsaki operaciji v albanskem ozemlju od strani kateresibodi države.

Ustreljeni špioni. Rim, Italija, 2. oktobra. — "Giornale d'Italia" je dobil iz Sarajeva brzojavko, da so tam aretirali in ustrelili več špionov. Obdolženi so bili, da so ponosno dajali raz strehe srbskim četam s svetilkami znamenja. V Sarajevu ne sme ponoči goreti nobena luč.

Bolgarska. Rim, Italija, 2. oktobra. — Bolgarski poslanik v Italiji, Rizov, je pozval vse one bolgarske častnike, ki se nahajajo v Italiji in Švici, da naj se nemudoma vrnejo domov. S potrebnim denarjem jih bo preskrbelo bolgarsko poslanstvo.

London, Anglija, 2. oktobra. — Ruski poslanik v Sofiji je naprosil bolgarsko vlado, da bi dopustila pošiljati skozi Bolgarsko v Srbijo municijo in orožje. Prošnja je bila odločno odbita, ker hoče obdržati Bolgarska strogo nevtralnost.

London, Anglija, 2. okt. — Iz "vojaških ozirnov" je bil danes ustreljen neki Pierre Nasica. To je bila prva eksekucija na podlagi vojnega prava, ki je bila proglašena, odkar se je preselila vlada v Bordeaux. Nasica je s

Boji v Afriki. Kapako mesto, Južna Afrika, 2. oktobra. — Neki nemški oddelek je pognal v beg angleške čete v distriktu Radfontein-Warmbad. Boj se je pričel dne 27. septembra. Na angleški strani je padlo 16 mož, ranjenih pa je bilo 43. Warmbad se nahaja v nemški zapadni Afriki in sicer 130 milj od iztoka reke Orange.

Vojška eksekucija v Franciji. Bordeaux, Francija, 2. okt. —

na največjem mirom udal v svojo nado. Prekrižal je roki, ko je stopil k zidu ter si ni pustil zavezati oči. Mirno je zrl vojakom v obraz, ko so pomerili s puškami nanj. Oddelki vseh polkov garnizije so bili priče eksekucije ter so defilirali pozneje mimo trupla ustreljenega.

Veliki knez Nikolaj in car. Berlin, Nemčija, 2. oktobra. — Časopisje poroča, da sta se zadnje dni meseca julija ruski car in veliki knez Nikolaj Nikolajevič parkrat prav pošteno sprla. Car je hotel na vsak način mir, dočim se je veliki knez in nekaj generalov zavzemalo za vojno. Kot se vidi, je toraj zmagala vojaška stranka. Koliko je resnice na tem, ni seveda nikomur znano. Neko drugo poročilo pravi, da je car z veliko nevoljo podpisal ukaz za mobilizacijo.

Tako velikodušnih rojakov nam manjka! Danes smo prejeli po pošti iz Somerset, Colo., \$41.50. To je lepa svota, ki so jo zbrali rojaki v tamošnji naselbini za sklad za najbednejše med bedniki. V resnici rečeno, nismo pričakovali, da bo naš poziv našel toliko odmeva. Avstrijski konzulati pošiljajo na nekatere naselbine nabiralne pole za Rdeči križ. Že večkrat smo povedali, da od denarja, ki ga bodo zbrali konzulati ne bodo imeli rešev v stari domovini nobene koristi, ker je jasno, da bo razdelila nemška avstrijska vlada denar med svoje nemške ljudi, ne pa med Slovence. Rojaki, držite se načela: — Vsak za svojega! Nemec za Nemca, Slovenec za Slovenca! — Kdor hoče pomagati našim revežem, naj prispeva k Skladu, kdor hoče pa pomagati Nemcem in Madžarom, naj daruje konzulatom.

Ziveli darovalci iz Somerset, Colo! Tež zavedni naselbini naj slede vse ostale!

Ustreljeni Indijci. London, Anglija, 2. oktobra. — Iz Kalkute se poroča, da je bilo ustreljenih 16 Indijcev, ki so se vrnili iz Britske Kolumbije, ker se jim je prepovedalo izkrcanje. Doma so vprizorili ustajo.

Gotove krone v papirju lahko dobi pri nas vsakdo, ker jih imamo dovolj v zalogi in sicer po sledeči ceni:

10 K \$ 2.25
20 K \$ 4.30
30 K \$ 6.35
40 K \$ 8.45
50 K \$ 10.40
60 K \$ 12.50
70 K \$ 14.50
80 K \$ 16.50
90 K \$ 18.50
100 K \$ 20.50
150 K \$ 30.90
200 K \$ 41.10

Te gotove krone pošljemo vsakomur v Ameriki v registriranem pismu. A opozoriti moramo rojake, da ameriška pošta za pošiljanje registriranih pism v Avstrijo ne sprejme nikake odgovornosti in ne da če se pismo izgubi, nobene povračila.

FRANK SAKHER.
4687 Cortlandt St., New York City.

Raznoterosti z ozirom na sedanjo vojno.

Poljska mesta na bojišču.

Krasnik. Mesto Krasnik, pred katerim je več dni trajal srdit boj, leži v janovskem okraju lubelske gubernije, 28 kilometrov od Visle ter ima 7500 prebivalcev. Prvi zgodovinski spomini na Krasnik so iz leta 1240. Mesto je iz rok svojih ustanoviteljev, rodu Krasnickih, prišlo v posest rodov Gorajskih, Tenčinskih, Oleškiev, knezov Sluckih, končno v roke Zamojskih, ki so še danes tam posestniki. Poljski kralji so podelili Krasniku razne privilegije. Zavarovan je bil dolga strelja z močnimi utrditvami, od katerih pa stoji danes samo še lubelska vrata. Za časa kralja Jana Kazimira so Švedi mesto opetovno oplenili in je užgali. Iz XV. stoletja je ohranjena cerkev Vnebovzvetja M. B., eno najlepših poslopij cele gubernije. V cerkvi je pokopanih mnogo znamenitih poljskih rodov. Odlični poljski igralec Josip Rychter je rojen v Krasniku.

Tomaszew (Tomašew). Prvo mesto lubelske gubernije, ki je zasedla avstrijska armada na bojišču severno od reke San, je Tomaszew. To je bilo eno večjih središč trgovskega prometa med Galicijo in Rusijo. Mesto ima 9 tisoč prebivalcev, lepo katoliške cerkve, pravoslavne cerkve in mnogo kasarn za obmejne straže in kozake. Svoj čas so se vršila pogajanja, da bi se čez Tomaszew zidala železnica, ki bi progro Lvov-Belzec zvezala z Lublinom in skrajšala za polovico pot iz Lvova v Varšavo, toda ruska vlada ni dovolila zgradbe te železnice, najbrž iz strateških vzrokov. Tomaszew je ustanovil Jan Zamojski ter je mesto krtstil po svojem sinu Tomažu. Leta 1621 je obiskal to mesto kralj Žiga III. zbirajoč vojske proti Turčiji; l. 1636. so Švedi mesto užgali, kuga pa je pomorila prebivalstvo. Leta 1772. je prišel Tomaszew pod avstrijsko vlado, a l. 1810. je bil združen z varšavsko kneževino in potem s Poljsko vred pripadel Rusiji.

Zamojski leži na potu iz Tomaszewa v Lublin in šteje 13.000 prebivalcev. Mesto je zidano večinoma v renesančnem slogu in se povsod spozna vpliv italijanske kulture. Mesto je ustanovil Jan Zamojski, knezar in hetman, konec XVI. stoletja. V začetku je bil to le utrjen grad, a kmalu je okrog njega vzraslo prijazno mesto. Zamojski je v tem mestu celo ustanovil akademijo za gojenje znanosti in je ta akademija nekaj časa celo rivalizirala s krakovsko. Za poljskih časov je bil Zamojski znamenita trdnjava, ki je zmagovito prestala mnogo švedskih in kozackih napadov. Rusi so leta 1866. ostanke gradu podrli in pustili samo nasade.

Rusi bodo Varšavo branili.

Krakovska "Nowa Reforma" priobčuje po "Dzienniku Poznanskim" tole cenzurirano vnest:

Poljska korespondenca v Berlinu javlja iz Varšave, da je ruski poveljnik mesta, general Turbin, izdal poseben manifest na varšavsko prebivalstvo. V tem manifestu se naglašja, da je nesmiselna vest, da bi ruska armada zapustila Varšavo in da bi je ne branila pred sovražnikom. Varšava (poljsko Warszawa) je utrjena in ruske čete jo bodo branile do poslednjega trenutka. Nadalje razglaja general Turbin, da je mesto dobro preskrbljeno z živili, da torej v tem oziru prebivalcem ni treba biti v skrbeh. — K tej vesti pripominja "Dziennik Poznanski": Varšava je od zapadne strani v resnici odrezana. Toda dovoz živeža in živil z one strani Visle je tako velik, da v mestu ni nobene druzgine in da so cene vseh predmetov popolnoma normalne. Življenje v Varšavi teče popolnoma mirno. Pouk v šolah se je že pričel, a v vseh gledališčih se vrše predstave.

Vojni zapovednik v Varšavi, general Turbin, je izdal oklic na varšavsko prebivalstvo, v katerem naznanja, da rusko vojaštvo ne zapusti Varšave brez boja, nego da bo branilo trdnjavo do zadnjega. Zato pozivlja guverner prebivalstvo, naj se preskrbi z živili in pripravi na obrambo. Nekateri varšavski listi javljajo, da je dovažanje živil z zapadnih pokrajin ustavljeno, da pa dobiva Varšava iz gubernij Siedce, Lublin, Lomża in Radom vse, kar potrebuje, tako da so cene živil še normalne. Prebivalstvo je mirno,

v gledališčih se igra redno in tudi vse šole so otvorene.

Reorganizacija ruske armade.

Vse vojske, katere je imela Rusija v novi zgodovini, so prinesle na dan veliko pogreškov v organizaciji armade, ki so povzročili po vojskah obširne reforme in izboljšave. Po krinski in turški vojni leta 1877—1878., kakor tudi po rusko-japonski vojni je pričela Rusija z večjimi reformami v armadi. Velike zasluge za organizacijo armade imata ministra Stolypin in Witte. Prvi je skrbel kot ministrski predsednik, da je povečal ugled in moč države, Witte je pa znal kljub premaganju državi dobiti toliko denarja, da je dvignil armado. Finanice je tako uredil, da je mogla vlada več sto milijonov preostalih dohodkov porabiti vsako leto za armado.

Vse vojne reforme so se izvedle pod vojnim ministrom Regierom in Suhomlinovom. Ker je bilo porazov v japonski vojni krivo višje poveljstvo, so odstavili od 31 zborov 16 komandantov in od 61 divizijskih komandantov 38. Upokojili so 646 generalov. Da se zviša število častnikov, so jim zboljšali plače. Zboljšali so vojne šole in skušali dvigniti disciplino. Upeljali so za vso vojsko enako vojno uniformo. Narodna Stolypinova politika in njegovi uspehi v Perziji in Mongoliji so dvignili zavest v armadi.

Vojnih zborov ima Rusija 38. Pehota in konjenica je dobila pomozne oddelke z 8 strojnimi puškami. Poleg tega so uvedli pionirje na konjih.

Veliko so se trudili, da bi pospešili hitro mobilizacijo, ker je država tako obsejna. Zato so večkrat prirejali poskusno mobilizacijo in zbrali v središčih države velike množice čet. Vojna služba je bila določena pri pehota na 3, pri konjenici na 4 leta. Število rekrutov se je od 300.000 na leto zvišalo na 455.000. Uredile so se vaje rezervistov. Ako bi letos ne bilo vojne, bi došlo 200.000 rezervistov na vojaške vaje. Za rezervne častnike so uvedli posebno postavo.

Letos je sprejela ruska дума (državni zbor) novo armadno postavo. Število vojskih rekrutov bi znašalo v letu 1916. skoro 583 tisoč ljudi, torej vsega vojaštva, če štejemo triletno službo, 1 milijon 749 tisoč mož. Po novi postavi bi moral ostati vsak vojak, ki služi tretje leto, še čez zimo po končanem letu do maja meseca v armadi, tako da bi mirovno stanje armade pozimi znašalo že leta 1916. blizu 2.200.000 mož. Namesto 108 topov naj bi dobil vsak zbor 144 topov. Poljske havbice bi se podvojile. Nova ruska obrambna predloga ima namen vojaško silo Rusije spraviti na višek in jo usposobiti vsak trenutek za vojno.

No, predno je mogla Rusija uresničiti svoje načrte in izpeljati svoje reforme v armadi, jo je prehitela sedanja vojna.

Kozaki.

O kozakih, ki imajo v sedanjih ruski vojski značilno ulogo, se danes mnogo piše in govori. Domovina bojevitih kozakov je večinoma južna Rusija ter pokrajina severnega Kavkaza. V ruskih bojih so jih vedno rabili kot drzne obmejne čuvaje in stražnike. V ruskem vojaštvu imajo kozaki svojo armado, ki je podrejena posebni oddelku vojnega ministrstva. Znani so posebno uralski, astra-hanski, sibirski, črnomoški, oren-burski, semirječenski, transbajkalski, amurski polki itd. Veliki knez-prestolonaslednik je vsakokratni ataman (hetman) vseh kozackih polkov. Vsakemu polku načeljuje atamanov namestnik. Kozak mora služiti od 18. do 38. leta, in sicer 3 leta v pripravljalnem oddelku, 12 let v frontni kategoriji, 5 let pa kot nadomestnik. V aktivno službo so sprejete samo čete prvega poziva frontne kategorije, in sicer za 4 leta; drugi imajo dopust. V miru štejejo kozacke čete 65.000 mož; v vojnem času jih je pa čez 200.000; rezervna ima pa še kakih 60.000 kozakov. Njih častniki se ločijo od drugih častnikov. Oboroženi so s sabljo in puško; konjenica ima pa še sulico. Obleka je enobarvna, in sicer popolnoma zelena ali pa popolnoma vijšnjava. Izveščani so tako, kot druge redovne čete, vendar pa kažejo posebno nadarjenost za obmejno službo in pa za manjše praske. Na konju je kozak kakor priraščen; prikaže se,

kakor bi prišel iz zemlje, izginje pa tudi hitro, če je treba teči.

Ruska vodka ob mobilizaciji.

Rusija ima od leta 1897. monopol žganja. Leta 1912. je dobila država iz tega monopola 626 milijonov čistih dohodkov. Seveda ta monopol ne baš dobro vpliva na ljudstvo. Vlada je napravila tudi veliko prodajalnic žganja, v katerih si kupi lahko vsak mužik (kmet) vodke (žganja).

Ruska vlada, ki je imela žalostne skušnje v rusko-japonski vojni, je "vodko" ob letošnji mobilizaciji kratkotalno vojakom prepovedala. Vlada je ukazala predeti točilnice žganja ter izdala za celo državo prepoved uživanja žganja in prodajanja vojakom. Ta prepoved je veljala toliko časa, da so došle vse ruske čete na mejo. Noben ruski vojak ni smel piti in s seboj vzeti kakšne žgane pijače, nič takih zdravil, ki so z alkoholom kaj v "žlahti".

Kako strogo so izvajale ruske oblasti to prepoved, dokazuje to, da so gostilnice in čajnice, ki so vojakom kljub prepovedi žgane pijače prodajale, kaznovali z zapornim do treh mesecev ali pa s kaznjem 3000 rubljev (\$1500). Več njih so pa kar lokal zaprli. Seveda so ga poskušali ruski vojski skrivaj piti, da jih niso poveljniki videli. In pa vsak vojak strog ukaz, da ne sme med vojno piti alkoholnih pijač.

Razmere v Belgradu.

Dunajska "Reichspost" poroča iz Belgrada, da v Belgradu je zdaj strašno. Na cestah leže ranjeni vojaki z odprtimi ranami. Ker ni zdravnikov, kosi ranjene smrtna kosa. "Videl sem mrtvece, ki so umrli naslonjeni na zid v kakem kotičku. Po več dni so ležali mrtveci na cestah, predno so jih odnesli proč. V mestu ni nobenega reda več. Četasi so gospodarji v mestu. Vsako opozicijo vtope v krvi. Videl sem, kako so po kratkem zaslišanju takoj ustrelili meščane in vojake. Vsak dan zbero dvakrat vojake in jim razglajajo poročila o "zmagah", ki so prirojena po francoskih in angleških vzorcih, da varajo javnost. Uredniki belgrajskih listov prihajajo osebno med vojake in potrjujejo laži. Poročajo o velikih ruski zmagi pri Krakovu, da Rusi že proti Dunaju prodirajo itd. Te laži seveda pripisujejo ljudstvo veruje in misli celo, da bodo Rusi že čez nekaj dni prišli v Belgrad ali pa v Novi Sad. A tudi resnica o položaju se čuje, in sicer prihajajo resnična poročila iz Bolgarije. Vohunov se četaši strašno boje. Dva nemška agenta, ki nista mogla več Belgrada zapustiti, sta sedela zvečer na terasi hotela "Moskva", kjer sta zažgala cigaro. Četasi so ju takoj prijeli in ustrelili, četi, da dajeta z užigalnicami znamenja. Nekega uradnika italijanskega poslanstva so četaši skoraj ubili. Princ Jurij je izdal oklice, da Belgrad ne bo nikdar pripadal Švabom, marveč da bo prej izpremenjen v kup razvalin."

POZOR ROJAKI!
Jaz imam v zalogi modelirne podobne jaslce; 3 podobne 60c. V zalogi imam tudi enopredalne moške in ženske denarnice po 80c, z imenom pa 90c. Priporočam se tudi za vezanje vsakovrstnih knoj.

ALLOIS GREGORIN,
slovenski knjigovez,
13 Delta Place, Glendale, N. Y.
(25—10 1x v t.)

Iščem svojega brata MATIJO LOMBERGAR. Pred enim letom sva bila skupaj na Ely, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi javi, ali naj se mi pa sam oglasi na naslov: Jos. Scharabon, 413 W. Michigan St., Duluth, Minn. (2-6—10)

POZOR ROJAKI V CLEVELANDU!

Vdeležite se gotovo velikega shoda, ki se vrši v nedeljo dne 11. oktobra v dvorani Jos. Birka ob 2. uri popoldne. Govoril bo znani slovenski govornik, ki je došel iz starega kraja, Etbis Kristan, Odbor Slov. Kluba.

Kje se nahaja moj brat ANTON KOVIČ? Doma je iz Kresnice pri Litiji. V Zdrženih državah biva že nad 11 let. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegovo naslov, naj ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, ker mu imam poročati, da sta bila dva brata v vojni ranjena. — Albin Kovac, R. F. D. Box 31a, West Newton, Pa. (1-5—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom v državah Wisconsin in Minnesota naznanjamo, da bo obiskal ondote večje slovenske naselbine na potovalni zastopnik **Mr. IVAN ZUPAN**, koji je pooblaščen pobirati naročnino za list ali sprejemati oglase ter izdajati za to pravoveljna potrdila. **Mr. IVAN ZUPAN** je večletni sodrnik našega lista pod imenom **MIKE CEGARE**. Mnogo slovenskih naselbin ga je že vabilo; sedaj jih bo v resnici obiskal. Cenjenim rojakom ga torej najtopleje priporočamo. Upravištvu Glas Naroda.

POZOR POBILJATELJEM DE NARJAI!

Cne, ki šle poslati domov denar, obveščamo s tem da pod NOBENIM PO GOJEM ne odpošiljamo DO PREKLICA denarja v stare domovine. Nobena banka v New Yorku ne da la kupiti in reditve smo TUDI MI USTAVILI PO SLOVENJE KAKOR HI TRO SE RAZMERJE IZ BOLJŠAJO, BOMO OB VESTILI ROJAKE PO TOM ČASOPISJA. Tvrška Frank Sakser.

Pozor rojaki!

Črno grozdje .. \$40.00 tona in belo New

York grozdje \$43.00 tona Te cene veljajo do preklica. Vozno plača kupec sam. Za obilo naročil se toplo priporoča Vaš rojak

Ivan Pajk, CONEMAUGH, PA.

NA PRODAJ

100 akrov farma, 4 milje od mesta. Svet je v ravni, 20 akrov je posejanega z žitom, 4 vrste jagod, nekaj trte in precej velik gozd. Na farmi je velika hiša in hlev za živino, poleg poslopij pa velik saden vrt. Cena vsemu je \$3600, \$3000 takoj in za ostalo pa počakam. Več se izve pri lastniku Louis Chades, R. 4. Box 2, Grand Haven, Mich. (1-3—10)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državah Pennsylvanija in West Va. naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR, kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravoveljna potrdila in za rojakom toplo priporočamo. S spoštovanjem Upravištvu Glas Naroda.

HARMONIKE

odvisi kakor koli vrste izdelujem in opravljam po najnižjih cenah, a zelo rečno in tancljivo. V popravu sodelujo vsakdo pošlje, ker sem še nad 16 et tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vsemu krajše kakor vse druge harmonike se računam po delu kakor koli kdo ima brez nadatnih vrašanj.

JOHN WENZEL

1017 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so nameravali potovati v staro domovino ta teden ali namravajo potovati v prihodnje, naj ostanejo na svojih mestih, ker so vse parobrodne družbe prekinile za nedoločen čas s prometom. Kadar se zopet razmere prerugačijo, bodimo pravčasno poročali na tem mestu.

Tvrška Frank Sakser.

Odprti sree, odprti roke, otiraj — vdov, sirot — solze!

Slovenke in Slovenci v Greater New Yorku!

NA POMOČ!

V naši stari očetnjavi v Evropi — je izbruhnil ogenj. Narod za narodom je vstal in odhiti v boj — braniti svoje ognjišče in svoj dom.

Bore se in junaško zro smrti v oči. — Vasi, trgi in mesta so prazna, odšli so sinovi in zapustili stariše in sestre svoje, očetje so se poslovili od žena, otrok, vse, vse je pod zastavo, kamor jih je sklicala ogrožena naša domovina.

Svetovna zgodovina takega Manja, takega prelivanja krvi dosihdoh še ni doživela. Kakšen bo izid tega ubijanja ne vemo, to ve edino le — Bog.

Vemb pa, da bo zapustila bratomorna vojna krvave sledove za seboj, povzročila bo brezmejno gorja in iz mnogih, mnogih siromašnih koč se bodo razlegali kliči osirotelih: "Očeta ni!" — "Brata ni!"

Očetje in sinovi počivajo že bogve kje, — grob jim je neznan, — na tujih tleh.

Umrlj so z zavestjo v srečo, da so storili sveto svojo dolžnost v borbi za svoj dom.

Drugi se bodo vračali pohabljeni za celo svoje življenje — nšli so smrti — a nesposobni bodo za vsako delo. Kakšno bo življenje takih siromakov in njih obitelji?

Tako srečnih pa, ki se vrnejo na duši in telesu čili in zdravi v naročje svojih dragih, bo malo, jako malo...

Med narode, ki so morali na bojna polja, je tudi mali, a hrabri, slovenski naš narod!

V boj so šli vsi mož za možem! Doma so ostale le žene, otroci, osiveli starčki in stare mame. — Pusto, prazno in žalostno je povsod — — — preostali povešajo glave in v strahu in trepetu pričakujejo vesti z bojnih poljan.

Kdaj se vrnejo očetje, sinovi, bratje, ne vedo, a napočil bo dan, ko se bodo vračali a žal, ne vsi! Marsikateri bodo našli zadnja svoja ležišča na bojnem polju, za njimi pa bodo pretekle grenke solze — vdove in sirote.

In za te, v pomoč teh se obračamo do dobrih Vaših sre, rojaki! Za zabave in pesanje sicer niso primerni sedanji časi — a vendar stopa naše pevsko in dramatično društvo "Domovina" pred Vas Slovenke in Slovenci s prošnjo, da pridete polnoštevilno na naš koncert, ki ga priredimo v nedeljo 15. novembra v Arlington dvorani na 8. ulici.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vabimo uljudno in iskreno vsakega v Greater New Yorku živečega Slovenca in Slovenko. Pridite vsi brez izjeme, kajti namen naš je: prispevati k skladu za najbednejše med bednimi, ter izročiti ves čisti dobiček v to dobrodelno svrhu.

Cilj je jasen, namen plemenit — svet. Slovenska sreča so dobra, usmiljena in naša "Domovina" ve, da bo s svojo pesmijo privabila v svoj krog, v dober namen vsa naša društva in vse Slovence in Slovenke v obširni in raztreseni naši naselbini.

Vstopnina je namreč tako neznatna, da ne sme manjkati nikogar! Nasvidenje toraj v nedeljo dne 15. novembra ob 4. uri popoldne pri požrtvovalnem delu — za naš narod!

Za slovensko pevsko in dramatično društvo "DOMOVINA":

Anton Bugar.

ROJAKI NAROČAJTE SE NASLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. "GLAS NARODA". NAJVEČJIDRŽAVAH.

Neuspeh.

Kadarkoli nimate uspeha, ne delajte odgovorno za to vašo usodo. Skušajte najti vzrok in presenečeni boste, ko boste videli, kako često je bila vaša lastna krivda. Ako je možno, odstranite vedno vzrok ter se ga izognite v bodoče. Ako ni kaj v redu glede vašega zdravja posebno pa glede vaših prebavnih organov ter ste bili razočarani pri vseh sredstvih, poskusite

TRINER-JEVO

ameriško Elixir grenko vino

ki vam bo gotovo pomagalo. To je uspešno sredstvo pri neredu v prebavi, ker izčisti prvič natančno notranje organe stem, da izžene vse ostanke iz njih ter jih nato ojači, da so zmožni izvrševati potrebne funkcije brez vsake pomoči.

To moderno sredstvo ima prijetno grenak okus ter deluje hitro in uspešno.

Rabiti ga morate, kadar nimate teka, kadar vas muči zaprtje ali njega posledice, kadar čutite bolečine v spodnjem životu ali kadar trpite na kaki bolezn, ki je v zvezi z zaprtjem.

V vseh lekarnah.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333--1339 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ne pozabite, da učinkuje Triner-jev obliž zelo dobro pri revmatizmu, nevralgičnih bolečinah, okorelosti mišic in sklepov, pri oteklinah in praskah.

